

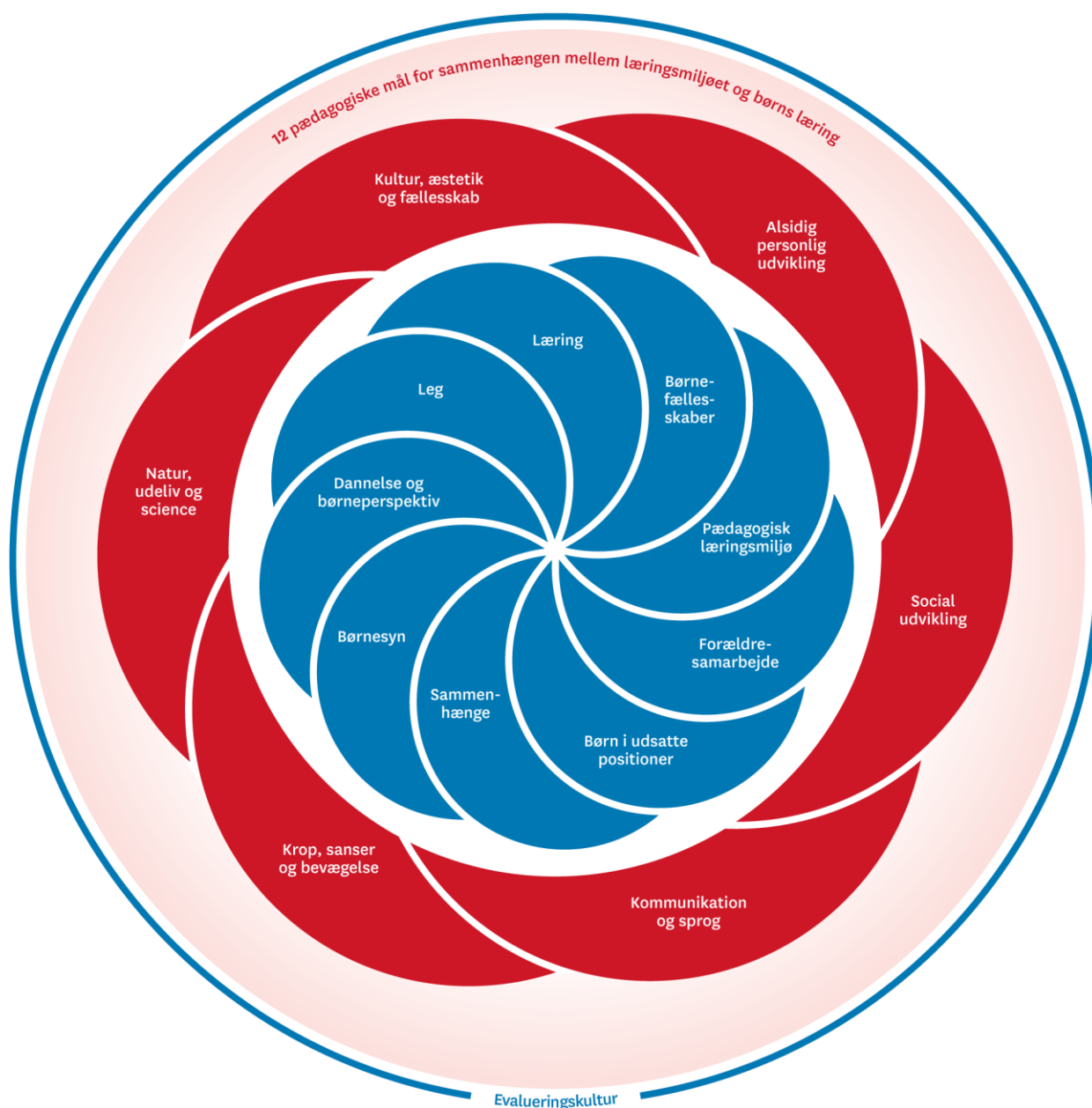
Pædagogisk læreplan for Børnehuset Kongehøjen

2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Kongehøjen er en integreret institution med plads til 44 børnehavebørn og 22 vuggestuebørn. Kongehøjen ligger omgivet af skov, sø og gode stisystemer i et roligt rækkehus kvarter i Svogerslev. Børnehuset Kongehøjen er et fælles huset, hvor alle børn og voksne kender hinanden, og alle børn kan afleveres til alle voksne. Vi har fælles legeplads og fælles lokaler indendørs. Aktiviteter laves indimellem fælles for hele huset, og alt dette er med til at lette overgangen fra vuggestue til børnehave.

I Kongehøjen gives der plads til fordybelse. Vi inddeler børnene i mindre grupper, som giver mulighed for ro og fordybelse. Når vi inddeler børnene er vi opmærksomme på det enkelte barn, den givne aktivitet og hvilke relationer barnet har eller er ved at opbygge. Vi hjælper børnene til at være gode venner og lære at håndtere de små og store udfordringer, som opstår i hverdagen.

Vi lægger vægt på struktur og faste rammer, med bl.a. samling og faste pladser ved måltidet eller faste spise grupper i børnehaven. Vi arbejder med, hvad det vil sige at være en del af et fællesskab, hvor vi hjælper hinanden.

Vi har stor fokus på selvhjulpenhed og arbejder ud fra barnet nærmeste udviklingszone. Børnene øver sig i at tage tøj og overtøj af og på, at kravle op og ned fra stolen og puslebordet, øver sig i håndvask og er med ved daglige gøremål, som at dække rulleborde til måltiderne.

Selve måltidet ser vi også som en pædagogisk aktivitet, hvor der deles tallerkner, bestik og kopper ud, børnene øser selv mad op, sender fadene videre til den næste, hælder vand op i koppen, og øver at spise med kniv og gaffel. Som voksne er vi også en del af læringsmiljøet, hvor vi som gode rollemodeller støtter børnene i at samtale, vente på tur, lytte til hinanden. Vi taler også om maden; hvad der er, hvor den kommer fra, hvordan det smager. Efter måltidet hjælper vi også alle med at rydde af, og børnene bærer egen kop og tallerken over på vognen.

I Kongehøjen vækker vi ikke børnene, hverken om formiddagen eller om eftermiddagen. Sover barnet, når der er frokost/eftermiddagsmad gemmer vi noget mad til senere. Børn under 2 år sover ude i krybber eller barnevogn, mens børn, der er fyldt 2 år sover på stuen eller i lave krybber i liggehallen.

De kommende skolebørn går et par gange om ugen fra, hvor der laves aktiviteter, som er målrettet aldersgruppen, og så spiser de sammen i "Troldegrotten".

Vi prioriterer at komme ud hver dag. Dette gør vi både for at bruge og mærke vores krop, og for at opleve vejret og årstidernes skiften.

Kongehøjen ligger i Område Vest som består af otte institutioner, en basisgruppe og sproggrupperne under Hyrdehøj. Organisatorisk har området én områdebestyrelse, én områdeleder og i hver afdeling en pædagogisk leder. Herudover er der ansat en afdelingsleder i Troldehøj og i Sproggrupperne ved Hyrdehøj.

Ud over det Pædagogiske Grundlag arbejder vi ud fra Roskilde Kommunes personalepolitik og Ledelsesgrundlaget:

<http://intra/viden-og-vaerktoej/hr>

<http://intra/viden-og-vaerktoej/ledelse/ledelsesgrundlag>

Hver afdeling har sit eget særkende, men der er nogle ting, som er fælles for området. Vi har fælles aktiviteter institutionerne i mellem henover året, og har også tre fælles aftenmøder i personalegruppen hvert år. Lederteamet i Vest arbejder bl.a. med mod og tillid, hvor vi på den ene side løser de opgaver vi skal, og på den anden side hjælper hinanden med lokale udfordringer.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

Leg fylder en stor del af vores hverdag. Vi sikrer, at alle børn hver dag har mulighed for at lege alene eller sammen med andre. Ved at veksle mellem kombinationer af børn skaber vi forskellige muligheder for legerelationer. Vi præsenterer børnene for variation af legeformer. Leg med modellervoks ved et bord, løbeleg, konstruktionslege, rollelege. Vi leger det vi læser, det vi lærer. Leg er i høj grad forhandling. De voksne stiller sig til rådighed i legen enten ved at være på afstand, ved siden af eller midt i legen. Derved arbejder vi hele tiden på at hjælpe børnene med at udvikle deres leg uanset niveau af legekompetencer.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

I Kongehøjen er hele dagen et pædagogisk læringsmiljø. Dagens gang er den samme uanset hvilken voksen, der er tilstede.

Dagen er præget af ensartethed og genkendelighed, og det er de voksne, der skaber rammen og børnene, som fylder den ud.

Vi har åbne stuer, hvor der kan igangsættes aktiviteter – både børnehave og vuggestue, om formiddagen og eftermiddagen. Fællesskab i fællesrummet: fælles sang om fredagen.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Vi vægter et samarbejde med forældrene meget højt, da vi fra erfaring og forskning ved, at et godt og positivt samarbejde mellem dagtilbud og forældre er medvirkende til barnets positive udvikling. Kan barnet mærke en god tone og anerkendende kommunikation mellem forældre og de voksne i vuggestuen, kan det have lettere ved at føle sig tryk og tillidsfuldt, hvilket bidrager til, at barnet i ro og fred kan bruge sin energi på at udvikle sig.

Herudover lægger vi vægt på, at samarbejdet er bygget på åbenhed, synlighed, daglig dialog og generel god kommunikation.

Til Kongehøjens FKU møder (forældrekontaktudvalg) snakkes der om hverdagen i Kongehøjen. FKU står for en række aktiviteter om året som f.eks. sommerfest og forældrekafe.

Vi informerer forældrene via nyhedsbreve, hvor vi beskriver, hvad grupperne arbejder med. F.eks. selvhjulpethed i forhold til af- og påklædning. Vi går til den enkelte forælder med information omkring deres barn i hverdagen.

Vi holder samtaler med forældrene om deres barn 3 mdr. efter start og derefter en gang om året eller efter behov.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

I Kongehøjen er der plads til børn også dem i udsatte positioner. Vi tilpasser hverdagen efter, hvad barnet har brug for, med de resurser vi har. Det kan f.eks. være at spise på et andet tidspunkt end de resterende børn eller give muligheder for en ekstra pause i løbet af dagen.

Vi samarbejder med eksterne partnere som socialpædagogisk vejleder, psykolog, tale-høre konsulent mm, så vi sammen kan hjælpe det enkelte barn med netop de forudsætninger, osm barnet har.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

I Kongehøjen har førskolegruppen deres eget rum, som de selv er med til at indrette med skolerelevante ting. Her øves f.eks. at samarbejde omkring små opgaver, lave skoleopgaver, øve sig i at sige noget foran andre, øve sig i at der er en tidsfrist tingene skal laves eller gøres indenfor.

Samarbejdet mellem skolen og de to andre institutioner i byen byder på idræt på tværs en gang om ugen, hvor Oab og alle kommende skolebørn mødes i hallen og laver aktiviteter sammen. Der er på forhånd planlagt aktiviteter f.eks. stikbold, børneyoga, etc. Børnene er på forhånd inddelt i grupper, som bliver sat sammen på forskellige måder fra gang til gang.

Derudover tages der en hel dag i Boserup skov på naturcenteret, samt besøg på SFO'en.

I løbet af foråret kommer en voksen og to elever fra skolen på besøg i børnehaven, hvor eleverne fortæller om, hvordan det er at gå i skole, og børnene får mulighed for at stille alle de spørgsmål de måtte have omkring skolen og SFO'en.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

I Kongehøjen er nærområdet en stor del af vores læringsmiljø. Vi er ude så meget som muligt enten på legepladsen, nærområdet eller ture til Roskilde. På legepladsen har vi mange forskellige læringsmiljøer i form af f.eks. vores, skib, heste, tipier, "stille område" uden cykler, og mange muligheder for at gemme sig i buske. I nærområdet bruger vi skoven og diverse legepladser til at udfolde os motorisk og bruge sanserne. Vi benytter os også af ture til Roskilde, hvor vi kan tage til biblioteket eller til underholdning i Folkeparken om sommeren.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

I Kongehøjen kan I se forskellige læringsrum, som følger barnets spor og som er dannet sammen med børnene efter deres interesser. Dette kan ses både inde og ude. På vores legeplads har vi mange muligheder og plads til fordybende lege. Her kan børnene f.eks. benytte vores skib, hestene eller naturens egne rum som huler i buske osv.

I Kongehøjen vil I kunne se, at børnene selv er med til at udsmykke huset med f.eks. tegninger eller ting, de har klippet. Børnene er selv med til at sætte op og bestemme, hvor det skal hænge. Vi har mange rum i Kongehøjen og vægter højt at danne mindre grupper til fordybelse og leg. I Kongehøjens fysiske børnemiljø har vi f.eks. små lave toiletter og vaske og lavt bord i køkkenet så børnene kan være med til f.eks. at skære grønt.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kongehøjen er de voksne nærværende og klar til at guide og vejlede børnene. Vi følger børnenes spor i hverdagen og sætter os selv som rollemodeller. Alle de voksne er med i legene. Både voksen styrede lege er vi i børnehøjde men også i børnenes lege er vi deltagende. Det kan f.eks. være når vi leger fangeleg.

Vi giver også plads til børnenes egne lege hvor vi som voksne trækker os. Vi er fortsat observerende og klar til at hjælpe. På den måde lærer børnene at lege med hinanden, løse konflikter samt søge hjælp hvis der er behov for dette.

Når vi som voksne observerer har vi mulighed for at se relationerne børnene imellem. Vi kan samtidig beskytte børnenes leg for f.eks. andre børn, der vil være med, og samtidig hjælpe børn ind i eksisterende lege.

Tryghed og samhørighed skabes i den enkelte gruppe med de faste voksne, men alle voksne i huset kan dække hinanden ind – alle kender alle.

Voksen initierede lege udføres ud fra børnenes tempo. Der er plads til at et barn kan trække sig og i stedet indtage en observerende rolle, indtil barnet er klar til at deltage i legen. Vi kigger efter de enkelte børns styrker og bruger hele børnegruppen for at styrke den enkeltes tryghed og deltagelsesmuligheder.

I gruppesammensætningen lægges der vægt på barnet som individ – kan x få mere ud af at være i gruppe med årgangen over ham i den kommende tid, da denne gruppe giver ham mere tryghed til at lege med flere børn. Grupperne kan ændres løbende – alt efter hvor barnet er i sin udvikling.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kongehøjen arbejder vi med barnets sociale udvikling ved bl.a. at dele børnene i mindre grupper. Her får børnene mulighed for at udvikle sig socialt og i nye relationer. Når børnene deles i grupper ses der både på det enkelte barns udviklingspotentiale, nuværende legerelationer og på, hvilke relationer der kan udvikles.

Når vi holder samling, er det for stuens børn, så de oplever at være en del af en større gruppe. Her er der mulighed for at fortælle, hvad man har lavet i weekenden eller andet, som barnet finder relevant at fortælle til børnene på stuen. Vi ligger stor vægt på, at alle skal høres, og der gives plads, og evt. hjælp til det enkelte barn hvis det kan være lidt svært. Ved samlingen er det vigtigt, at der er plads til alle.

Vi har fokus på det enkelte barn. Der samarbejdes med forældre om hvordan vi kan styrke barnets sociale udvikling, fx opfordrer vi til legeaftaler uden for dagtilbuddet.

De voksne i Kongehøjen er nærværende, på gulvet og opmærksomme på, hvordan børnene agere sammen. De voksne støtter børnene og hjælper til nye, og eksisterende sociale relationer

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kongehøjen har vi mange rum hvor vi har mulighed for at fordele børnene i mindre grupper. Det kunne f.eks. være hvor der arbejdes med dialogisk læsning, sprog gruppe, spille på instrumenter, male eller andet kreativt og synge.

Til vores samling bruger vi meget til på at give børnene rum og plads til at de kan fortælle resten af stuen hvad de syntes er relevant eller om vores evt. emne vi arbejder med. Til samling arbejder vi også med *månedens rim*.

Om fredagen i Kongehøjen har vi fællessamling hvor Vuggestuen og Børnehaven mødes i fællesrummet hvor afdelingerne skiftevis står for samlingen. Her er der udgangspunkt i hvad synges, laves på stuerne. Her samler vi også alle stuerne rim, hvor stuerne på skift siger rimet højt for de andre. Derudover har vi fredags cafe. Fredags cafe er hvor de største børn i huset samles til fællesspisning i fællesrummet. Her går børnene på skift op i køkkenet og udpejer det mad de kunne tænke sig.

Vi begrænser brugen af sut til at være en sove- og trøsteting. På denne måde giver vi plads til at børnene kan udtrykke sig, både verbalt og pludrende. Det giver samtidig plads til udvikling af mundmotorikken. Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres pludren, og bruger pludren på

samme måde som en verbal samtale. Når børnene kommunikerer med hinanden hjælper vi ligeledes med at sætte ord på, både inden børnene har udviklet et verbalt sprog og hvis de har svært ved at udtrykke sig med deres eksisterende ord.

Der er plads til alle former for følelser. Her hjælper vi børnene med at forstå, hvad deres udtryk betyder. Vi italesætter glæde, vrede, tristhed mv.

Vi har fokus på mindre samlinger i forbindelse med dagens skift f.eks. morgen, frokost mv. Her er der plads og ro til at alle kan sige noget og udtrykke sig i et fælles, samlet rum.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kongehøjen ligges der vægt på, at der er plads til, at børnene kan udforske egne evner kropsligt ved f.eks. at hoppe ned fra stole eller borde. Vores puderum bliver også brugt flittigt til både *fri leg* og *voksen styrret leg*. Her har vi f.eks. forskellige redskaber til bevægelses lege, ris poser, bolde, ketcher, gynger m.m.

Udover planlagte motoriske aktiviteter har vi stor fokus på selvhjulpenhed. F.eks. ved at børnene selv kravler op og ned fra puslebordet og stole, dækker bord, øser op, og tager tøj af og på.

Vi udfordrer vores sanser hele året, bl.a. udenfor ved at mærke varme/kulde eller ved forskellige aktiviteter, hvor børnene fx er med til at lave slim.

En gang om ugen er der rytmik for hele huset. Børnene er delt op i grupper og laver forskellige rytmiske og musiske lege/aktiviteter, hvor de bruger kroppen på forskellige måder. Her benytter vi os bl.a. meget af high/low arousal

I Kongehøjen løber de største børn hver fredag, (børn fra 2 ½ ca. og op.) Børnene deles i grupper efter evne så alle får en sjov og god oplevelse. Her er der angereget voksne med som træner op i træningstøj for at motivere børnene.

Mens de mindste tager en middagslur holdes der afslapning for de andre børn, hvor der høres afslapningsmusik og læses bog mens de ligger under tæpper.

Hver onsdag er der *leg med bold* hvor de ældste børn går hen til Svogerslev boldbane for at træne foldbold i ca. 50 min. Her kommer alle sanserne i spil.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kongehøjen kommer Natur, ude-liv og science til udtryk ved vi bruger meget tid ude – både på legepladsen og i nærområdet. Vi spiser ude så vidt det er muligt. Vi bruger tid på at undersøge naturen ved f.eks. at undersøge hvor meget kan en busk holde når jeg hopper i den? eller se på alle spirene der kommer på af jorden. På legepladsen har vi "mange rum". F.eks. vores træ-heste og svævebane. I Kongehøjen har vi en stor legeplads hvor både vuggestue- og børnehavebørnene befinder sig. Det understøtter vores "fælles hus" og børnene er gode til at agere i det. Der er fokus på at alle børn skal ud hver dag.

Vi benytter os af årstiderne. Både til at forstå, hvilket vejr der viser sig til de fire årstider, samt hvilket tøj man skal have på. Vi har fokus på fx kulde, varme, sol, regn, sne og andet. Det er bedst at have regntøj på i regnvejr så man ikke bliver våd. Det kan godt være koldt, selvom solen skinner om vinteren, og solen behøver ikke være fremme om sommeren. Vi italesætter vejrfænomener og sanserne i naturen.

I sommerhalvåret plantes der frø f.eks. solsikker, tomater, agurker mm. Vi følger planternes vækst gennem sæsonen og bruger gerne afgrøderne i køkkenet til f.eks. eftermiddagsmad. Børnene får forståelse for, hvad planterne kan bruges til, at spise eller som pynt, hvornår de kan plukkes og hvordan de skal vandes og passes på.

Hvert år holder vi Bedste-forældre-dag, hvor bedsteforældrene kommer på besøg og planter en blomst eller lignende med deres barnebarn. Der er fokus på, hvilke planter hvilke børn har med og der er fokus på at børnene skal passe deres planter og hvad det indebærer.

Vi bruger vores bålsted til alt fra bål-hygge i varmen, popcorn, bålgrøde til hele huset mv. Børnene lærer om sikkerhed omkring bål og ild, hvordan det tændes, hvordan det slukkes, og hvordan man skal forholde sig omkring ild og efterfølgende varme gløder.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kongehøjen har vi vores faste traditioner som fastelavn, Lucia, Sankt Hans, julefrokost, påskefrokost m.m. udover selve afholdelsen skaber vi rum i vores samlinger til at have en dialog med børnene om, hvorfor der er disse traditioner. ”hvorfor holder vi fastelavn”? Børnene kommer med deres ideer og de voksne følger op. Vi inddrager køkkenet ved at lave et bage værksted, hvor vi f.eks. bager Lucia boller. Vi pynter vi op efter årstiderne og højtiderne. F.eks. til jul er der masser af lyskæder.

Vi arbejder inkluderende og har fokus på, at ingen børn skal stå uden for fællesskabet, dette gør vi bl.a. ved at hjælpe børnene ind i legerelationer. I Kongehøjen er alle børn tilknyttet en fast stue igennem deres institutionsliv. I dagligdagens aktiviteter sammensætter vi børnene på tværs af køn, alder, interesser, venskaber og udviklingsniveau, så læringen er størst og meningsgivende.

Institutionen som helhed har også en kultur, som vi værner om. Vi har bl.a. en ét-hus-kultur, hvor vi er opmærksomme på, hvordan vi arbejder med at give børnene en oplevelse af, at vi er et samlet hus – et hus hvor alle børn kender og kan afleveres til alle voksne. Hvor overgangen mellem vuggestue og børnehave bliver glidende. Og hvor børnene oplever et samlet tilbud fra vuggestue til børnehave, hvor dagens gang og rutiner er genkendelige.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Kongehøjen har vi brug forskellige skemaer bl.a. ”skema til handling”, som vi har arbejdet med i evaluerings og dokumentations processen.

På alle stuer arbejdes der med mål for både enkelte børn, børnegruppen, aktiviteter eller de voksne adfærd, som der løbende evalueres på og videreudvikles på. For os er det vigtig, at vi løbende evaluerer på tiltag og måske ændrer i processen, for at komme tættere på det enkelte mål.

Nogle mål har vi som samlet personale gruppe, nogle har vi på de enkelte stuer, andre mål kan være for den enkelte medarbejder. Det vil derfor også være forskelligt, hvem og hvordan der evalueres på de pågældende mål.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi evaluerer de 12 mål i læreplanen som en samlet personalegruppe, hvor alle får mulighed for at tage del i processen. I år har vi planlagt, at vi løbende udfylder skemaer, for så samlet at evaluere på et personalemøde.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC